

Jaar001Steengoed 2 - Robert Toussaint, Poperinge

IJzertijd - ca.750 tot 57 vóór Chr.

Bij het begin van die periode blijft het sociale leven datzelfde als in de Bronstijd. Er kwam pas verandering na het binnenkomen van bevolkingen van Keltische oorsprong die uit het zuidoosten afkomstig waren en Germaanse volkeren die uit de Rijnvallei afkomstig waren. Terwijl de massa hier zich rustig met hun landbouw en veeteelt bezig houden, voert de overheersende klasse handel en oorlog. In het IJzeren Tijdperk verschijnt tussen 250 en 100 v. Chr. een groot keerpunt wat betreft de veralgemening van handel, het gebruik van de munt werd veralgemeend en verschillende vestigingen werden opgericht, zoals "civitates" die met elkaar door nieuwe handelswegen verbonden werden. Wij maakten in die tijd deel uit van de Civitas Menapiorum, waarvan Cassel (Frans-Vlaanderen) de hoofdstad werd.

Drie Keltische

munten. Collectie R.Toussaint, Poperinge.

De smis is een onmisbaar iemand, iedereen maak gebruik van zijn kennis: de krijger - zwaard, schede en lans; de landbouwer - sikkels, zeis en ploegschaar; de timmerman en de wagenmaker.

Wat het aardewerk betreft, in het begin was het bijna identiek met dat van in het Bronzen Tijdperk, totdat vanaf de eerste eeuw vóór Chr. de pottenbakker gebruik kon maken van de pottenbakkersschijf dank zij de vooruitgang van de metaalindustrie. Dat pottenbakkerswiel bestond uit een zware ronde houten schijf die in het midden aan een verticale as werd bevestigd. Die ronde houten schijf werd met de voet in beweging gebracht. Ook de pottenbakkersovens werden verbeterd zodat tijdens het bakken de potten of het baksel zowel van de vlammen en open lucht werd afgezonderd. Op die manier kon men gemakkelijk een temperatuur van 900 graden gehouden. Het aardewerk dat werd geproduceerd

Een pottenbakkersoven uit de IJzertijd.
Foto: Parc Archéologique de Beynac.

Bovenaanzicht van zo'n een oven. Op de rooster werden de potten geplaatst en daarna afgesloten met een deksel.
Foto: Parc Archéologique de Beynac.

een oven.

Doorsnede van zo'n

De Keltische bergvestiging (700-450 vóór Christus)

Overal in Vlaanderen, ook bij ons (o.a. de Kemmelberg en in Kooigem-bos) werd bij de hunebedden, die dateren uit het laat- neolithische periode, een grote hoeveelheid van dat vroege vaatwerk gevonden, simpel, maar doelmatig en van een vaak verbazingwekkende schoonheid.

Naast een enorme hoeveelheid aan scherven van gewoon gebruiks-aardewerk (versierd en onversierd, fijn- tot dikwandig, kwam ook een grote hoeveelheid luxe-aardewerk (keukengerei) aan het licht. Het gaat om zwart tot bruingrijs glanzend tot geëffend aardewerk: geknikte schalen, kommen, geknikte bekers en emmervormen.

Bij het luxe gebruiks-aardewerk horen ook de eigen producten: het vrij dikwandig, bruin en purper beschilderd aardewerk. Het vertoont een typische randstructuur en vormen die zijn vrij omvangrijk. De eerste stap in deze ontwikkeling vormde het terracotta, gemaakt van poreuze klei die langs natuurlijke weg werd gedroogd.

Het aardewerk is eenvoudig versierd in een doorlopende band om het gehele voorwerp heen. Wij noemen dit daarom bandceramiek. De versieringen bestaan uit een zich herhalend geometrisch motief zoals zigzagmotieven, spiralen of strepen in een bepaalde richting. Deze motieven kraste men met een scherp voorwerp in de natte klei voordat de pot gebakken werd. Er zijn verschillende types potten: de klokbeker en de trechterbeker.

De Neolithische pot laat zich bij ons kenmerken door de handgemaakte vorm. Er komen potten voor met kamversiering en vingerindrukken op de schouder.
Foto: Parc Archéologique de Beynac.

Een huis uit de IJzertijd. Eeuwenlang werden er nadien huizen op dezelfde manier gebouwd.
Foto: Samara - aan de Somme, 1999.

Voor dat huis zat een meisje met het vromen van een potje uit klei.

Foto: Samara - aan de Somme, 1999.

Toch blijft het aardewerk nog zeer lang met deze vormen verbonden en ook de decoratie van heel vroege voorwerpen blijven lang dezelfde, het draagt grotendeels een geometrisch karakter, ingegrifte strepen of banden. Naar het einde van het IJzeren Tijdperk verschijnen meestal gestroomlijnde potten, lage potten met wijde opening.

Bij een bodemonderzoek in 1976 werden op de Kemmelberg, een Keltische bergvesting een zeer groot aantal misbaksels aangetroffen afkomstig van typisch beschilderd vaatwerk.

Zij werden gevonden in een afval laag onderaan de noordelijke berghelling, samen met gesinterd tot verglaasd materiaal wat nogmaals wijst op een lokale keramiekproductie of een pottenbakkers complex.

Van alle sites waar beschilderde scherven werden aangetroffen weten we dat deze rechtstreekse contacten hadden met de site van de Kemmelberg.

In het Waasland , Elversele, op de Kesselberg bij Leuven en zelf in Frankrijk in Houplin-Ancoisne op de Deule bij Rijsel. Ook bij opgravingen op het eigendom

van een vriend (George Vereecke) in Kooigem-Bos, werden bij bodemonderzoek door Prof. A. Van Doorselaer binnen de cultusplaats scherven aangetroffen, waaronder beschilderd Kemmelberg-gebruiks aardewerk.

Beker 9,4 cm hoog. In het neolithische tijdperk vind men veel aardewerk in de vorm van een tulp met een wijd uiteenlopende hals.

Het neolithische tijdperk. Veel potten hebben ronde bodem en een halfronde vorm. Hoogte 10,5 cm.

Urne met hoge hals, Bodemvondst, Bronzen Tijdperk, ca. 2e eeuw v. Chr.
Diameter 10 cm en 9,5 cm hoog.

Bodemvondst, de hunebedden, die dateren uit het laat- neolithische periode.
Hoogte 7,7 cm.

Beker, rode-bruine scherf, ongeglazuurd, ca. 2e à 1e eeuw v.Chr. Hoogte 7,5 cm hoog.

Kruikje, rode-bruine scherf, ongeglazuurd, ca. 2e à 1e eeuw v.Chr. Hoogte 11,5 cm hoog.

Zeer mooi potje, rode scherf, ongeglazuurd, ca. 2e à 1e eeuw v.Chr. Hoogte 4,5 cm.

Drinktas, rode-bruine scherf, ongeglazuurd, ca. 2e à 1e eeuw v.Chr. Diam. 10,5 cm. en 5 cm.

Puntneuskruik, bruin geglazuurd, Dit kruikje is een originele kruikje diameter 9,2 cm., hoogte 7 cm.

Drinktas, hoogte 8,2 cm.
